

1. CONTRIBUCIÓ DE L'ASSIGNATURA A LA FORMACIÓ DEL PEDAGOG

Les assignatures troncal *Bases metodològiques de l'educació I i II* formen part del pla d'estudis de la llicenciatura de Pedagogia i tenen caràcter bàsic i introductori. Aquest programa és continuació i ampliació dels continguts inclosos en Bases metodològiques I. Segons el pla d'estudis vigent, la descripció breu del contingut de Bases metodològiques II és: Metodologia quantitativa i qualitativa. Principals models i dissenys aplicables a la investigació educativa.

A través de l'assignatura *Bases metodològiques II* és pretén proporcionar als alumnes en formació (100-120) els coneixements, recursos bàsics, estratègies i elements necessaris per endinsar-se en la realització d'investigacions de caràcter empíric. Iniciar-se en aquesta activitat i arribar a la consecució de la capacitat investigadora sota uns objectius claus i imprescindibles perquè l'alumne pugui respondre a les múltiples qüestions i interrogants que estan presents o poden plantejar-se en una societat polièdrica i aportar el seu coneixement.

Les perspectives metodològiques empírico-analítica, humanístico-interpretativa i socio- crítica enfonsa les seves arrels i té múltiples connexions amb la Filosofia, Antropologia, Història de l'Educació, Estadística i Informàtica aplicades a l'Educació, Política educativa, Ètica, entre d'altres àmbits del saber. La investigació educativa necessita el suport de tots elles. Alguns continguts inclosos en el programa, com per exemple, la *investigació orientada a la pràctica* (investigació-acció i investigació avaluativa) tenen certa incidència per a la decisió i canvi en educació.

Quant a la seva contribució en la formació dels professionals de la Pedagogia cal destacar el desenvolupament de la capacitat d'anàlisi i de síntesi, la capacitat per saber obtenir informació efectiva, raonament crític, compromís ètic (límits d'ordre ambiental, moral, tècnic i derivats de l'objecte), desenvolupament de la sensibilitat cap a problemes actuals, la millora de l'expressió escrita i oral a través de la redacció d'informes investigació.

Entre la contribució específica de *Bases metodològiques II* per a l'alumne destaquem la capacitat de sorpresa, curiositat per descobrir quelcom nou, així com provar i contrastar informacions, fets o situacions ja existents, el rigor en el disseny i procés d'investigació, l'agudesca crítica, el conreu de la paciència i senzillesa davant les múltiples dificultats com són l'escassetat de temps i mitjans en moltes ocasions i una important: aprendre a treballar en equip. I de forma especial, desenvolupar l'actitud d'incloure en el seu treball una reflexió crítica sobre la pròpia activitat amb la finalitat de perfeccionar-la.

En síntesi, la contribució d'aquesta assignatura a la formació acadèmica i professional de l'alumne pot concretar-se a potenciar el treball lliure i obert davant la ciència, capacitat crítica, dedicació i inventiva en la comprensió/explicació dels fets i fenòmens socioeducatius des d'una perspectiva holística, dinàmica i interactiva, així com la disposició generosa per comunicar amb rigor el saber aconseguit als altres.

2. COMPETÈNCIES I OBJECTIUS

COMPETÈNCIES	OBJECTIUS
1¹ Revisar i seleccionar fonts d'informació. Discriminar oportunament la informació rellevant de què no ho és. Presentar els resultats de l'anàlisi de forma entenedora i acurada.	Núm. 3 Planificar una investigació educativa quantitativa o qualitativa ressaltant les fases principals. Núm.6 Redactar informes investigació tenint en compte les orientacions d'alguns autors i institucions
3 Analitzar críticament la complexitat soci-educativa de la societat actual. Entendre, explicar i interpretar els debats que sobre l'educació apareixen regularment. Utilitzar hàbits de treball personal amb fonts diverses d'informació i potser contradictòries.	Núm. 1 Adquirir la terminologia bàsica que s'utilitza en investigació educativa. de treball personal Núm. 2 Analitzar informes d'investigacions quantitatives o qualitatives realitzades en i sobre l'educació. Núm.3 Planificar una investigació educativa quantitativa o qualitativa ressaltant les fases principals. Núm. 5 Realitzar una investigació educativa quantitativa o qualitativa recollint informació, analitzant i interpretant correctament els resultats.
8 Analitzar la situació (problema, tema, disjuntiva, etc.) Identificar tots les possibilitats i les solucions alternatives. Seleccionar una de les proposades per executar-la. Fer el seguiment i control de la decisió.	Núm. 3 Planificar una investigació educativa quantitativa o qualitativa ressaltant les fases principals.
9. Identificar contextos educatius que requereixen la producció de nou coneixements per la seva millora. Elaborar el disseny adient per a abordar la situació identificada i eventualment promoure	Núm.3 Planificar una investigació educativa quantitativa o qualitativa ressaltant les fases principals. Núm. 4 Elaborar i aplicar tècniques senzilles

¹ Nombre assignat a la competència professional en el document elaborat per una Comissió interdepartamental de Pedagogia de la UAB, amb el títol "Perfil i competències dels pedagogs avui", datat el 16 de març de 2005.

el canvi. Gestionar la implementació del disseny elaborat i avaluar els seus resultats.	(instruments, estratègies i mitjans audiovisuals) vàlides i fiables que permetin l'obtenció informació. Núm. 5 Realitzar una investigació educativa quantitativa o qualitativa recollint informació, analitzant i interpretant correctament els resultats.
12 Aportar informació útil, rellevant i actualitzada sobre el tema	Núm. 1 Adquirir la terminologia bàsica que s'utilitza en investigació educativa. Núm.3 Planificar una investigació educativa quantitativa o qualitativa ressaltant les fases principals. Núm. 5 Realitzar una investigació educativa quantitativa o qualitativa recollint informació, analitzant i interpretant correctament les resultats. Núm. 6 Redactar informes d'investigació tenint en compte els orientacions d'alguns autors i institucions.
15 Aplicar el codi deontològic en el desenvolupament de la seva tasca professional i, per tant, de les accions que realitza.	Núm. 3 Planificar una investigació educativa ressaltant les fases principals

3. CONTINGUTS

Introducció

I. Bases metodològiques de la investigació

1. La investigació en educació

- 1.1. Metodologies d'investigació educativa: empírico-analítica, constructivista i sociocrítica.
- 1.3. Metodologies i criteris regulatius
- 1.4. Diversitat metodològica en el coneixement científic de l'educació.
- 1.5. El mètode científic

II. Processos generals investigació en educació empírico-analítica (quantitativa):

- 2.1.1. Perspectiva general
- 2.1.2. Plantejament del problema
- 2.1.3. Estat de la qüestió. Referenciar segons la normativa APA
- 2.1.4. Objectius i/o Hipòtesi: formulació i contrastació
- 2.1.5. Variables: tipus i operativització
- 2.1.6. Mostratge i tècniques de selecció de mostres.

- 2.1.7. Tècniques de recollida de la informació
- 2.1.8. Anàlisi de la informació
- 2.1.9. Conclusions
- 2.1.10. Algunes consideracions bàsiques sobre l'informe d'investigació.

2.2. El procés d'investigació en investigació qualitativa.

Diversitat d'enfocaments

III. Metodologies investigació

3. Metodologia d'orientació empírico-analítica: Investigació ex-post-facto o no experimental

- 3.1. Alguns conceptes fonamentals
- 3.2. Metodologia ex-post-facto o no experimental:
 - 3.2.1. Mètode comparatiu-causal
 - 3.2.2. Mètodes descriptius: estudis de desenvolupament i enquesta
 - 3.2.3. Estudis correlacionals i predictius

4. Metodologia d'orientació empírico-analítica: Investigació experimental i quasiexperimental.

4.1. Investigació experimental

- 4.1.1. Característiques generals
- 4.1.2. Experiment de laboratori i de camp
- 4.1.3. Etapes o fases en la metodologia experimental
- 4.1.4. Control de les variables independents, dependents i estranyes.
- 4.1.5. Error experimental
- 4.1.6. Control de la varianza. Principi fonamental de la variança.
- 4.1.7. Validesa dels dissenys i el seu control:
 - 4.1.7.1. Validesa interna i possibles factors
 - 4.1.7.2. Validesa externa i possibles factors
- 4.1.8. Dissenys investigació:
 - 4.1.8.1. Segons el grau de control: Preexperimentals, quasiexperimentals i experimentals.
 - 4.1.8.2. En funció del nom de grups i variables: intersubjectes, intrasubjectes i factorials.
- 4.1.9. Anàlisi de dades en els dissenys experimentals. Variança simple.
- 4.1.10. Fiabilitat de la ciència experimental
- 4.1.11. Possibilitats i límits

4.2. Investigació quasiexperimental

- 4.2.1. Característiques generals
- 4.2.1. Alguns dissenys
- 4.2.3. Possibilitats i límits

3. Metodologia qualitativa orientada a la interpretació/comprensió (constructivista).

- 5.1. Característiques fonamentals
- 5.2. El procés investigació constructivista
- 5.3. Investigació etnogràfica: característiques, procés, tècniques i dificultats que planteja.
- 5.4. Estudi de casos
- 5.5. Referències a la fenomenologia, etnometodologia, estudis biogràfics i teoria fundamentada.

6. Metodologia qualitativa orientada al canvi i a la presa de decisions.

- 6.1. Investigació-acció: característiques, procés i models.

6.2. Investigació avaluativa: fonaments teòrics, procés, models.

IV. Tècniques, instruments, recursos audiovisuals i documentals de recollida d'informació.

7. Característiques tècniques dels instruments

7.1. Fiabilitat: procediments per determinar-la.

7.2. La validesa i els seus distints tipus.

8. Estudi d'algunes tècniques, instruments i recursos investigació en educació.

8.1. Distints instruments, estratègies i recursos d'obtenció informació en investigació.

8.2. La mesura d'actituds. Escales d'actituds: concepte i característiques. Escales de Lickert, Thurstone, Guttman i diferencial semàntic.

8.3. Qüestionari: concepte i característiques; procés d'elaboració i redacció de preguntes. Fiabilitat i validesa.

8.4. Observació sistemàtica: concepte i característiques, planificació, registre d'observacions, mostreig, criteris regulatius de l'observació, tipus de dades observacionals.

8.5. Entrevista: concepte i característiques, modalitats, planificació, directrius per a la realització.

8.6. Documents escrits i orals: Diaris, cartes, històries de vida i autobiografies.

8.7. Mitjans audiovisuals i documentals, vídeos, fotografies, diapositives i pel·lícules.

V. Informe d'investigació quantitativa i qualitativa en educació.

9.1. Organització de l'informe investigació d'orientació quantitativa i qualitativa.

9.2. Orientacions facilitades per alguns autors i institucions sobre informe.

4. PLA DE TREBALL

E-A Presencial (l'aula)	(a)	E-A Dirigit (fora de l'aula)	E-A Autònom (fora de l'aula)
<u>Estudiant</u> <u>Professor</u>		<u>Estudiant</u> <u>Professor</u>	<u>Estudiant</u> <u>Professor</u>
- Exposició per part del professor dels conceptes teòrics dels temes..		- Anàlisi d'informes proposats pel professor i altres seleccionats per l'alumne.	- Estudi personal, preparació de classes i material.
- Seminaris de treball		- Estudi de casos	- Lectura d'investigacions senzilles
- Treball en grup		- Recollida d'informació a través d'Internet i de biblioteques.	- Recerca d'informació a través d'Internet i de biblioteques.
- Exercicis individuals d'aplicació.		- Planificar una investigació educativa quantitativa o qualitativa ressaltant les fases principals.	- Tutories
- Dinàmica de grups per a la simulació		- Lectures seleccionades pel professor.	- Visita a centres o altres contextos socioeducatius per a observar o aplicar instruments i estratègies de recollida d'informació.
- Presentació del projecte d'investigació per part dels estudiants (individual o en equip).		- Tutories presencials.	- Redacció de l'informe d'investigació dissenyat i aplicat.
- Realització de l'examen.			- Lectura i avaluació dels projectes presentats.
			- Preparació del material de l'examen.
			- Autoavaluació argumentada per escrit.
			- Coavaluació

		- Coordinació amb altres professors.
--	--	--------------------------------------

Distribució de tasques i hores estimades del pla de treball

E-A Presencial	Estudiant	Presa de apunts, consultes, aportacions.. 28 h.	Seminaris 4 h.	Presentació en classe de l'informe del treball d'investigació realitzat.	Examen 2 h.	Total 34 h.
	Professor	Exposicions classe 28 h.	Seminaris 4h.	Treballs d'investigació realitzats.	Examen 2 h.	34 h.
E-A Dirigit (fora l'aula)	Estudiant	Recollida d'informació 4 h.	Tutories ½ h.	Planificar una investigació educativa 6 h.	Tutories ½ h.	11h.
	Professor			Supervisar els dissenys d'investigació d'alumnes. 20 h.	Tutories 15 h.	35 h.
E-A Autònom (fora l'aula)	Estudiant	Redacció de l'informe breu d'investigació 15 h.	Estudi personal 15 h.	Tutoria ½ h.		30 ½ h.
	Professor	Tutories lliures, preparació de classes i examen, avaluació, reunions de coordinació amb altres professors,... 80-100h.				80-100h

Previsió de calendari de Febrer a Juny

En classe es treballarà amb exposicions del professor, estudi de casos sobre informes breus investigació per equips, síntesi de lectures, activitats específiques per a cada unitat temàtica i debats

de tot el grup. El curs és desenvoluparà en les fases següents:

Primera fase: Presencial

	Distribució del procés E-A
Setmana 1	Presentació del programa de l'assignatura i del procés a seguir Suggeriments i millores. Investigar en educació
Setmana 2	Paradigmes i perspectives metodològiques: els seus fonaments
Setmana 3	Processos investigació: models i fases principals. Formulació del problema, estat de la qüestió, objectius I/o hipòtesi.
Setmana 4	Variables i mostratge
Setmana 5	Presentació dels distints mètodes d'investigació d'acord amb les perspectives metodològiques.
Setmana 6	Seminari. Avantprojecte d'investigació

Segona fase: E-A Dirigit

Setmana 7	Tutories per equips de treball de 3-4 alumnes sobre l'Avantprojecte que es desitja desenvolupar.
-----------	--

Tercera Fase: Presencial

Setmana 8	Investigació ex-post- <i>facto</i>
Setmana 9	Investigació quasiexperimental i experimental
Setmana 10	Investigació quasiexperimental i experimental (continuació)
Setmana 11	Investigació etnogràfica i altres tradicions
Setmana 11	Investigació-acció
Setmana 12	Investigació avaluativa
Setmana 13	Tècniques investigació: instruments, estratègies i mitjans audiovisuals i documentals.

Quarta fase: Treball pràctic no presencial

Setmana 14	Redacció de l'informe de la investigació realitzada individualment o en equip.
------------	--

Cinquena fase: Presencial

Setmana 15	Presentació en classe de la investigació realitzada (Alguns treballs seleccionats). Avaluació escrita realitzada per un equip. Autoavaluació argumentada per escrit
Setmana 16	Presentació en classe de la investigació realitzada (Alguns treballs seleccionats). Avaluació escrita realitzada per un equip. Coavaluació del procés E-A
Examen en la data fixada per la secretaria de la Facultat	

5. AVALUACIÓ I ACREDITACIÓ D'APRENTATGES

L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne, segons el moment, serà contínua i final. Es pretén avaluar la participació i activitats realitzades en classe, els coneixements bàsics proposats en la programació de l'assignatura i la realització del treball d'investigació.

Acudim a la proactivitat per formar persones capaces de desenvolupar les competències (coneixements, habilitats i aptituds) relacionades amb el desenvolupament del seu treball. Orientem l'avaluació cap a la comprovació dels nous coneixements, la integració de conceptes i coneixements que li permetin a l'alumne formular judicis i cap a la consecució de la demostracions d'habilitats i conclusions que li ajudin en l'avenç autònom del coneixement científic.

E-A Presencial	Realització de les activitats de classe o proposades per fora de l'aula. Autoavaluació argumentada i coavaluació (1) Examen (2)	20 % 40%
E-A Dirigit (fora de l'aula)	Informe del treball d'investigació (3)	30%
E-A Autònom (fora de l'aula)	Aportacions d'interès per al grup-classe acceptades(resum d'una investigació, documents, instruments, etc.).	10%

(1) La realització de les activitats de classe i las propostes per realitzar fora de classe són obligatòries.

(2) Mitjançant una prova objectiva d'instrucció

(3) L'annex 1 titulat "Anàlisi d'informes breus investigació" pot servir d'orientació per al disseny i realització del treball d'investigació i, també per a la valoració dels treballs que siguin presentats en classe pels distints grups.

L'Informe d'investigació no superarà els 20 pàgines, lletra 12, interlineat senzill i marges 2,5 en paper i en disquet o CD i algun annex si fos imprescindible.

En aquesta assignatura es considera obligatori referenciar segons la normativa APA.

6. MATERIALS I RECURSOS

Bibliografia

- ÁLVAREZ-GAYOU, J.L. (2003). *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Barcelona: Paidós.
- ANGULO, J. F. (1990). Una propuesta de clasificación de las técnicas de recogida de información, con especial referencia a las técnicas de investigación interpretativa. En J.B, MARTÍNEZ, J. (Ed.), *Hacia un enfoque interpretativo de la enseñanza*. Granada: Universidad de Granada.
- ARNAL, J., DEL RINCÓN, D. y LATORRE, A. (1992). *Investigación educativa. Fundamentos y metodologías*. Primera reimpresión, 1994-96 y 97. Barcelona: Labor.
- ARNAL, J. (1996). *Metodologías d'investigació*. Barcelona Universitat Oberta de Catalunya.
- ARNAU, J. (1990). Metodología experimental. En J. Arnau, M.T. Anguera y J.Gómez (Eds.), *Metodología de la investigación en ciencias del comportamiento*. Murcia: Compobel, S.A.
- ARNAU, J. (1989). Metodología de la investigación y diseño. En J. Mayor y Pinillos, J.L.(Ed.), *Tratado de Psicología General. Vol. 1: Historia, Teoría y Método*. Madrid: Alhambra Universidad.
- ARTIGAS, M. (1985). *Ciencia, razón y fe*. Madrid: MC.
- ASTI VERA, A. (1972). *Metodología de la investigación*. Madrid: Cincel.
- BARTOLOMÉ, M. (1984). La Pedagogía Experimental. En A. Sanvisens y otros, *Introducción a la Pedagogía*. Barcelona: Barcanova.
- BARTOLOMÉ, M. (1992). Investigación cualitativa en educación: ¿comprender o transformar? *Revista de Investigación Educativa*, 20,7-36.
- BARTOLOMÉ, B. (1994). La investigación cooperativa. En V. García Hoz (1994) (coord.). *Problemas y métodos de investigación en educación personalizada*. Madrid: Rialp.
- BELL, J. (2002). *Cómo hacer tu primer trabajo de investigación. Guía para investigadores en educación y ciencias sociales*. Barcelona. Gedisa editorial.
- BERNARDO, J. (2000). *Aprendo a investigar en educación*. Madrid: Rialp
- BLUMER, H. (1982). *El interaccionismo simbólico: perspectiva y método*. Barcelona: Hora.
- CARR, N. Y KEMMIS, S (1988). *Teoría crítica de la enseñanza. La investigación-acción en la formación del profesorado*. Barcelona: Martínez-Roca.
- COLOBRANS, J. (2001). *El doctorado organizado. La festión del conocimiento aplicada a la investigación*. Zaragoza: Mira editores.
- CORBETTA, L. (2003). *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: Noesis.
- COHEN, L. y MANION, L. (1990). *Métodos de investigación educativa*. Madrid: La Muralla.
- COOK, T. D. y CAMPBELL, D. T. (1979). *Quasi-experimentation. Design and analysis issues for field settings*. Chicago: Rand McNally.
- COULON, A. (1988). *La etnometodología*. Madrid: Cátedra.
- DE LA ORDEN, A. (Coord.) (1985). *Investigación educativa*. Madrid: Anaya.
- DE MIGUEL, M. (1990). La investigación en la acción: ¿Una alternativa metodológica para las ciencias sociales?. En VVAA. *Metodología da investigación científica (75-84)*. Santiago de Compostela: ICE/Universidad de Santiago.

- DEL RINCÓN, D., ARNAL, J., LATORRE, A. y SANS, A. (1995). *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Dykinson.
- DENDALUCE, I. (Coord.) (1988). *Aspectos metodológicos de la investigación educativa*. Madrid: Narcea.
- DENZIN, N.K. (1989). *Interpretative Interactionism*. Londres: Sage.
- ECHEVERRÍA, B. (1983). La investigación empírica de carácter educativo en las universidades españolas (1980-83). *Revista de Investigación Educativa*, 2, 144-204.
- ESCUADERO, J.M. (1990). Tendencias actuales en la investigación educativa: los desafíos de la investigación crítica. *Curriculum*, 2, 3-25.
- FITZ-GIBBON, C.T. y MORIS, L.L. (1987). *How to design a program evaluation*. Londres: Sage.
- FOX, D. (1981). *El proceso de investigación en educación*. Pamplona: EUNSA.
- GARCÍA, E. (1991). Técnicas e instrumentos para la investigación educativa. En *Descubrir nuestras aulas. Curso de iniciación a la investigación educativa*. Huelva: ICE de la Universidad de Sevilla en Huelva y Centros de Profesores de Huelva.
- GUBA, E. G. y LINCON, Y.S. (1981). *Effective Evaluation. Improving the Usefulness of Evaluation Results through Responsive and naturalistic Approaches*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Hernández, F. (1993). *Proyecto docente e investigador*. Murcia: Universidad de Murcia.
- Jiménez,, M.C., López-Barajas, E. y Pérez Juste, R. (1983). *Pedagogía Experimental*. Madrid. UNED.
- KERLINGER, F.N. (1987). *Investigación del comportamiento. Técnicas y metodología*. 22 ed. México: Interamericana.
- KINCHELOE, J.L. y McLaren, P.L. (1994). Rethinking critical theory and qualitative research. En N.K. Denzin y Y.S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research*. Londres: Sage.
- LATORRE, A., DEL RINCÓN, D. y ARNAL, J. (1997). *Bases metodológicas de la investigación educativa*. Barcelona: Hurtado. Y, Ediciones Experiencia, 2003.
- LÁZARO, F. (2002). *Escuela compartida. Una investigación cualitativa*. Almería: Universidad de Almería, Servicio de Publicaciones.
- LECOMPTE, M.D. y GOETZ, J.P. (1988). *Etnografía y desafío cualitativo en investigación educativa*. Madrid: Morata.
- LÓPEZ-BARAJAS, E. y MONTOYA, J.M. (1994). *La investigación etnográfica. Fundamentos y técnicas*. Madrid: UNED.
- MARSHALL, C.V. y ROSSMAN, G.B. (1989). *Designing qualitative research*. Londres: Sage.
- MARTÍN MOLERO, F. (1991). *El método: su teoría y su práctica*. Madrid: Dykinson.
- MCGUIGAN, F. J. (1983). *Psicología experimental. Enfoque metodológico*. 3eª. ed. México: Trillas.
- MUÑOZ-ALONSO LÓPEZ, G. (2003). *Técnicas de investigación en ciencias humanas*. Madrid: Dykinson.
- PÉREZ SERRANO, M.G. (1990). *Investigación-acción. Aplicaciones al campo social y educativo*. Madrid: Dykinson.
- PÉREZ JUSTE, R. (1994). *Investigación evaluativa*. En V. García Hoz (1994) (coord.). *Problemas y métodos de investigación en la educación personalizada*. Madrid: Rialp.
- PRELLEZO, J.M y GARCÍA, J.M. (2003). *Investigar. Metodología y técnicas del trabajo científico*. Madrid: CCS.
- RIBA, C. (1991). El método observacional. Decisiones básicas y objetivos. En Anguera (Ed.), *Metodología observacional en la investigación psicológica*. Barcelona: PPU.

SAGASTIZABAL, M^a.A. y PERLO, C.L. (2002). *La investigación-acción como estrategia de cambio en las organizaciones: cómo investigar en las instituciones educativas*. Buenos Aires: La Crujía.

SANDÍN, M^a.P. (2003). *Investigación cualitativa en educación. Fundamentos y tradiciones*. Madrid: McGrawHill.

SAN FABIÁN, J.L. y CORRAL, N. (1989). Un modelo de evaluación fenomenológica de la escuela. *Revista de Investigación Educativa*, 7 (13), 131-146.

TAYLOR, S. y BOGDAN, R. (1986). *Introducción a los modelos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Paidós.

TÓJAR, J.C. (2001). *Planificar la investigación educativa: un propuesta integrada*. Buenos Aires: Fundec.

TRAVERS, R. M. (1971). *Introducción a la investigación educacional*. Buenos Aires: Paidós.

VAN DALEN, D. B. Y MEYER, W. J. (1971 y 1978). *Manual de técnicas de la investigación educacional*. Buenos Aires: Paidós.

VÁZQUE, R. y ANGULO, F. (2003). *Introducción a los estudios de casos*. Archidona (Málaga): Ediciones Aljibe.

VELILLA, R. (1995). *Guía práctica para la redacción de informes*. Barcelona: EDUNSA.

WALBERG, H.J. y HAERTEL, G.D. (Eds.) (1990). *The international encyclopedia of educational evaluation*. Oxford: Pergamon Press.

WALKER, M. (2000). *Cómo escribir trabajos de investigación*. Barcelona: Gedisa editorial.

WALKER, R. (1989). *Métodos de investigación para el profesorado*. Madrid: Morata.

Alguns centres d'investigació a Europa:

- Centro de Investigación y Documentación Educativa (CIDE) España.
- Instituto Nacional de Calidad y Evaluación (INCE)
- Institut National de Recherche Pédagogique (Francia)
- Laboratoire de Pédagogie Experimentale (Universidad de Lieja)
- Institut Romand de Recherches et de Documentation Pédagogique (Neuchatel-Suiza)
- Centro Europeo dell'Educatione (Italia)
- Centro de Investigación Educativa (Amsterdam)
- Instituto de Investigación Educativa (Finlandia)

Associacions:

- American Educational Research Association (AERA)
- La International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA)
- Sociedad Española de Pedagogía
- Asociación Interuniversitaria de Investigación Pedagógica (AIDIPE). Edita la Revista de Investigación Educativa (RIE).

Centres de documentació:

- Centro de Documentación para la Educación en Europa (EUDISED)
- El Educational Resources Information Center (ERIC)
- El Instituto de Información y Documentación en Ciencias Sociales y Humanas con la base de datos ISOC.

Annex 1

ANÀLISI D'INFORMES BREUS D'INVESTIGACIÓ

J. Arnal

Presentem a continuació una sèrie d'apartats i aspectes que poden ajudar en el plantejament, execució i avaluació d'una investigació.

1. Índex

1.1. L'informe breu està estructurat en parts i apartats.....	sí	no	?
1.2. És clar	sí	no	?

2. Introducció

2.1. Els objectius de la investigació estan formulats amb claredat i són concrets	sí	no	?
2.2. És descriu el context en què s'inscriu la investigació..	sí	no	?
2.3. El problema apareix identificat amb precisió i claredat	sí	no	?

3. Estat de la qüestió

3.1. És fa referència als autors i publicacions mes importants sobre el tema en estudi i els conclusions que aportin	sí	no	?
3.2. Revisa fonts primàries	sí	no	?
3.3. Revisa fonts secundàries.....	sí	no	?
3.4. La revisió del tema està organitzada amb lògica.....	sí	no	?
3.5. Les aportacions importants dels autors estan tractades amb detall	sí	no	?
3.6. Cita correctament	sí	no	?

4. Objectius i/o Hipòtesis

4.1. Estan formulades correctament	sí	no	?
4.2. Són contrastables	sí	no	?

5. Variables

5.1. Queden identificades amb claredat els variables independents.	sí	no	?
5.2. Aporta el quadre-resum dels variables considerades: definició operativa, naturalesa, escala, etc.	sí	no	?
5.3. Queden relacionades els variables estranyes sense control.....	sí	no	?

6. Mostra. (Selecció d'escenaris i informadors en investigació qualitativa)

6.1. Especifica la tècnica de mostratge	sí	no	?
6.2. Detalla el procés de com és va arribar a la mostra productora d'informació	sí	no	?

7. Tècniques i instruments de recollida d'informació

7.1. Descriu la/es tècnica/ques utilitzada/es	sí	no	?
7.2. Aplica algun/s dels instruments que existeixen publicats	sí	no	?
7.3. Presenta la fitxa tècnica del/els instrument/s	sí	no	?
7.4. Elabora instrument/s per a aquesta investigació	sí	no	?

8. Disseny (segons el grau de control de variables, si se aplica)

8.1. El tipus de disseny aplicat és correcte	sí	no	?
8.2. Especifica com controla les fonts que afecten la validesa interna i externa	sí	no	?

9. Tractament de la informació i interpretació dels resultats

9.1. És descriu el procediment de recollida de la informació	sí	no	?
9.2. Presenta les dades i informació de forma clara i ordenada.....	sí	no	?
9.3. Són adequades les proves estadístiques seleccionades per a contrastar les hipòtesis	sí	no	?
9.4. És tria/en la/es prova/es mes potent/s entre les possibles.....	sí	no	?
9.5. Contrasta una a una les hipòtesis plantejades	sí	no	?
9.6. Interpreta correctament els resultats	sí	no	?

10. Conclusions

10.1. Estan relacionades clarament amb el problema i amb els hipòtesi de la investigació realitzada	sí	no	?
10.2. El treball realitzat aporta “quelcom” per a la pràctica educativa .	sí	no	?

11. Bibliografia

11.1. Apropia al tema d'estudi	sí	no	?
11.2. Actual	sí	no	?
11.3. Referenciada correctament segons l'APA	sí	no	?
11.4. És comentin els publicacions mes relacionades amb el tema objecte d'estudi	sí	no	?

12. Annexos

12.1. Els textos d'ordinador posseeixen una impressió de qualitat .	sí	no	?
12.2. Està ressaltada la informació d'interès	sí	no	?
12.3. Els pàgines estan numerades	sí	no	?

13. Altres aspectes a tenir en compte

13.1. El treball està presentat amb ordre i claredat	sí	no	?
13.2. S'utilitza correctament el vocabulari específic de la investiga- ció	sí	no	?
13.3. Són acurats els aspectes gramaticals i ortogràfics	sí	no	?

14. Altres aspectes a considerar en l'anàlisi informes breus